

HANDLINGAR

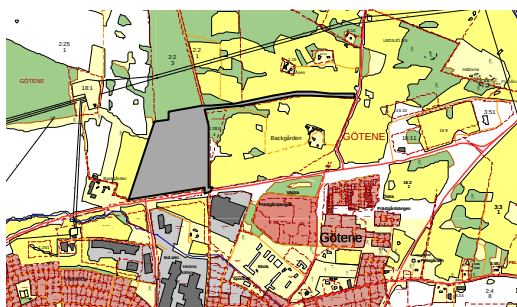
- Planbeskrivning
- Miljökonsekvensbeskrivning
- Genomförandebeskrivning
- Samrådsredogörelse
- Utlåtande
- Plankarta med bestämmelser

Bilaga

- Fastighetsförteckning
- Planeringsprogram
- Skiss till översiktsplan för område norr om riksväg 44

Underlagsmaterial

- ☐ Geoteknisk undersökning
- ☐ Arkeologiska utredningar
- ☐ Tillståndsansökan enligt miljöbalken

Planen antagen 2000-12-11
Laga kraft 2001-01-15
Genomförandetiden utgår 2016-01-15

Del av Västerby 1:281 m fl fastigheter
Götene tätort, Götene kommun
DETALJPLAN

Del av Västerby 1:281 m fl fastigheter

Götene tätort, Götene kommun

DETALJPLAN

PLANBESKRIVNING

PLANENS SYFTE

Syftet med planen är att möjliggöra uppförandet av en ny energicentral jämte anslutning till det allmänna vägnätet.

Energicentralen skall drivas med biobränsle och producera ånga till Arlas mejerianläggning och ostlager i Götene samt hetvatten till Götene kommuns fjärrvärmenät.

Planen omfattar även en våtmark, avsedd för rening av visst processavloppsvatten från Arlas anläggning.

Både energicentralen och våtmarken har erhållit bidrag från det statliga anslaget för investeringar som ökar den ekologiska hållbarheten.

PLANDATA

Läge och areal

Planområdet är beläget norr om riksväg 44 mittemot Arlas anläggning i Götene. Huvuddelen av området begränsas i öster av den f.d. järnvägsbanken, i söder av riksväg 44 samt i övrigt av gränsen för fastigheten Västerby 1:281. Planerad väganslutning till länsväg 2727 ingår också i planområdet.

Planområdets areal uppgår till cirka 14,7 hektar.

Markägare

Huvuddelen av planområdet är beläget inom fastigheten Västerby 1:281, som ägs av Arla Ekonomisk Förening. Den mark som är avsedd för ny väganslutning ligger inom fastigheterna Götene 2:2 och 16:2. Den förstnämnda fastigheten är i enskild ägo medan den sistnämnda ägs av kommunen,. Kommunen avser att förvärva berörd del av den enskilt ägda fastigheten.

Planeringsunderlag, planförfattare m fl

Som underlag för detaljplanen finns en rad utredningar enligt följande:

Programunderlag	KanEnergi Sweden AB, Skara
Förprojektering av energicentralen	Calambio Engineering AB, Alingsås
Projektering av anslutningsvägen	VBB VIAK AB, Vänersborg

Geoteknik	AB Jacobson & Widmark, Örebro
Arkeologi	Västergötlands Museum, Skara
Utredning om våtmarken	Arla Götene

Detaljplanehandlingarna har upprättats av miljö- och byggförvaltningen genom stadsarkitekt Lars Inge Knutsson.

PROGRAM FÖR PLANARBETET

Ett planeringsprogram upprättades sommaren 1999. Programmet har utgjort underlag för ett inledande samråd med länsstyrelsen angående projektets tillåtlighet enligt miljölagstiftningen. Programmet har också varit föremål för samråd med allmänheten (se samrådsredogörelsen).

Programmet innehåller en bakgrundsredogörelse samt en översiktlig beskrivning av den planerade energicentralen med avseende på anläggningens utformning samt verksamhetens omfattning och miljökonsekvenser.

KOMMUNALA BESLUT

Kommunen har beslutat upprätta ny detaljplan för det område som berörs av planerade åtgärder.

Kommunala åtaganden i övrigt redovisas i genomförandebeskrivningen.

NUVARANDE FÖRHÅLLANDEN

Mark

De planerade anläggningarna, energicentral och våtmark, skall placeras inom fastigheten Västerby 1:281 norr om riksväg 44.

Områdets nordöstra del består av ängsmark som är relativt plan med en mindre höjdrygg i öst-västlig riktning. Inom ängsmarken finns flera större lövträd. Omedelbart norr om det planerade industriområdet vidtar ett tätbevuxet barrskogsbestånd.

Den sydvästra delen av området består av plan åkermark som ligger ett par meter lägre än den intilliggande ängsmarken. I gränsen mellan de båda markslagen finns en äldre brukningsväg.

Marken där den nya anslutningsvägen skall ligga utgörs i huvudsak av åkermark.

Grundförhållanden

Enligt en översiktlig geoteknisk undersökning består grunden överst av ett cirka 0,5 meter tjockt skikt av sandig mulljord eller mullhaltig sand. Härunder följer lera som via siltig eller grusig sand vilar på morän och/eller berg.

Mäktigheten hos jordlagren varierar relativt mycket. Längst i sydväst ligger de fasta jordlagren 5-8 meter under markytan. Jorddjupen minskar mot norr och nordost till 2-4 meter under mark. På vissa ställen finns berg i eller omedelbart under markytan.

Grundvattennivån har uppmätts till 0,8-2 meter under mark. Mätningen har skett under en period när grundvattenytan ligger på normal nivå. Man kan därför räkna med att vattennivån kan ligga både 0,5 meter högre och 0,5 meter lägre än de uppmätta värdena.

Marken är i huvudsak plan där förekomst av lera har konstaterats. Detta innebär att marken är stabil och ej skredbenägen under nuvarande förhållanden. Vid belastning i form av byggnader eller grundvattensänkning kan dock sättningar befaras.

Frånsett förekomsten av lera är grundförhållandena goda. Bebyggelse inom partier med lös lera förutsätts bli grundlagd till fasta bottenlager genom pålning.

Ledningar

I den f.d. järnvägsbanken finns två huvudledningar för vatten. Den ena utgör intagsledning från Hällekis till infiltrationsanläggningen i Vättnösa. Den andra är huvudledning från vattenverket i Götene till Hällekis. I järnvägsbanken finns också en rikstelekabel.

Den planerade anslutningsvägen från energicentralen till länsväg 2727 korsas av två elektriska lågspänningskablar. I övrigt finns inga ledningar eller kablar för eldistribution inom planområdet.

Befintlig bebyggelse

Inom planområdets sydöstra del ligger ett äldre uthus, som inte längre har någon funktion. I övrigt är hela planområdet obebyggt.

Trafik

Planområdet gränsar i söder till riksväg 44 och till viss del i öster till länsväg 2727. Omedelbart öster om det planerade industriområdet ligger den f.d. järnvägsbanken, som utnyttjas som gång- och cykelväg.

Fornlämningar

Inom området har upptäckts två fornlämningar, som består av boplatssytor med lämningar ända från förhistorisk tid. Lämningarna har kartlagts i dels en arkeologisk utredning och dels i en mera fördjupad arkeologisk förundersökning.

Båda utredningarna har utförts under våren 2000.

Gällande planer och förordnanden

Hela planområdet ligger på mark som enligt översiktsplanen för Götene kommun är av strategisk betydelse för utveckling av Götene centralort.

För ett större område norr om riksväg 44 har upprättats en skiss till fördjupad översiktsplan, som utgör bilaga till denna detaljplan. Skissen visar huvuddragen

i hur marken avses att användas samt hur de nu planerade åtgärderna kan inpassas i en framtida utbyggnad av industri och trafikleder m.m.

Området är ej tidigare detaljplanelagt. För marken söder om riksväg 44 gäller detaljplaner fastställda eller antagna 1963, 1972 och 1998.

För riksväg 44 gäller förordnande enligt väglagen, som föreskriver att bebyggelse eller andra anordningar som kan påverka trafiksäkerheten ej får uppföras inom trettio meter från vägområdet.

PLANENS UTFORMNING

Detaljplanen omfattar i princip två huvuddelar: ett område för industriändamål samt områden för allmänna platser.

Området för industri innehåller bestämmelser för energicentral och våtmark samt skyddsbestämmelser för naturmiljö och fornlämningar. Inom industriområdet finns även en bestämmelse om upplåtelse av befintlig väg för allmän gångtrafik.

De allmänna platserna består av gatumark för anslutning av energicentralen till allmän väg jämte viss skyddszon samt gång- och cykelvägen på den f.d. järnvägsbanken, vilken även används som ledningsreservat.

Energicentralen

Beslutet att uppföra energicentralen har fattats av Arla Foods och Kommunenergi AB, vilka kommer att utnyttja den energi i form av ånga och hetvatten som skall produceras i anläggningen. Centralen kommer att använda biobränsle av skogligt ursprung eller olika typer av biprodukter från träbearbetande industri. Som reserv och vid toppbelastning kommer att finnas beredskap att driva anläggningen med olja.

Centralen omfattar en biobränslebaserad panna på 25 megawatt (MW) samt två oljeeldade pannor på vardera 16 MW för reserv och toppbelastning.

Anläggningen kommer att ersätta den förbränning av olja som nu sker inom Arlas verksamhet samt tillföra värme till tätortens fjärrvärmenät.

Energicentralen upptar en area av cirka 1 700 kvadratmeter. Större delen av byggnaden utgörs av bränslelager och pannhus, som kommer att uppföras till en höjd av omkring tjugotre meter. Skorstenen har en höjd av fyrtio meter.

Den nya energicentralen kommer att placeras omkring 300 meter från riksväg 44. Den kommer att vara tydligt exponerad i det öppna landskapet, men har stöd i den befintliga skogsterrängen i norr och nordost. Med hänsyn till avståndet och den angränsande vegetationen bedöms inte det visuella intrycket varken från riksvägen eller länsväg 2727 bli alltför dominerande.

Energicentralens tomt upptar en area av omkring 15 000 kvadratmeter. I planen har reserverats ytterligare cirka 10 000 kvadratmeter tomtmark för eventuell framtida utbyggnad av centralen eller för annan verksamhet med anknytning till densamma.

Våtmarken

En stor del av processavloppsvattnet från Arla är endast lätt förorenat och skulle egentligen inte behöva behandlas i kommunens avloppsreningsverk. Samtidigt kan dagvattnet, som leds direkt till Göteneån, emellanåt bli något förorenat av oljerester eller av ofrivilliga spill av kemikalier.

Arla har därför planerat att skapa ett nytt system för behandling av det renare processavloppsvattnet och dagvattnet. Systemet består av en kombinerad damm- och våtmarksanläggning belägen omedelbart norr om riksväg 44. Efter behandling i anläggningen leds vattnet i dike eller kulvert till Göteneån i en punkt cirka 300 meter väster om planområdets sydvästra hörn.

Skyddsbestämmelser

De båda fornlämningarna har avgränsats i enlighet med de avgränsningar som anges i den arkeologiska undersökningen. Varje ingrepp i marken inom de markerade avgränsningarna, och i vissa fall även utanför desamma, kräver tillstånd av länsstyrelsen.

Övrig mark inom det område som i planen betecknas som kvartersmark utgör skyddsområde, som inte får bebyggas.

Inom det område som skall tas i anspråk för energicentralen finns en vacker ek, som getts särskild skyddsbestämmelse med föreskrift om att trädet skall bevaras.

Trafikföring

Den nya energicentralen kommer att ges väganslutning till länsväg 2727 Götene-Hällekis. Anslutningsvägen, som är cirka 850 meter lång, kommer även att betjäna de framtida utbyggnadsområdena öster om det nu aktuella planområdet. Vägen kan också förlängas i västlig riktning, om så skulle erfordras.

Antalet transporter till och från anläggningen har beräknats till 3-8 st per dygn, beroende på hur fördelningen mellan biobränsle- och oljetransporter utfaller.

Omedelbart norr om anläggningen förläggs den nya industrivägen tjugofem meter norr om tomtgränsen. Anledningen härtill är att transportfordonen, som kan vara upp till tjugofyra meter långa, måste vara rätt placerade i förhållande till den våg som fordonen skall passera före lossningen. Marken mellan vägen och tomtgränsen utläggs i planen som skyddsområde.

I ett inledande skede i planeringen diskuterades en trafikanslutning direkt till riksväg 44, vilket skulle ha inneburit kortare körsträckor för merparten av trafiken till och från anläggningen. Vägverket och kommunen ansåg dock att anslutningarna till riksvägen bör begränsas med hänsyn till både säkerhet och framkomlighet, varför man valde den nu föreslagna lösningen.

Detaljplanens genomförande medför alltså inte några nya utfarter mot riksväg 44. Våtmarken behöver ingen väganslutning med undantag för viss servicetrafik, som kan ledas via den befintliga bruksvägen.

Den befintliga f.d. järnvägsbanken skall liksom tidigare användas för gång- och cykeltrafik. För att förbättra säkerheten vid korsningen med riksväg 44 har utrymme reserverats för en tunnel.

Ledningar

Energicentralen skall anslutas till det kommunala ledningsnätet för vatten och avlopp. Utgående ledningar för hetvatten och ånga skall anslutas till tätortens fjärrvärmenät respektive Arlas panncentral.

Samtliga ledningar avses att förläggas ovan mark, samlade i en gemensam kulvert. Anledningen till förläggningen ovan mark är dels att utrymmet i järnvägsbanken är begränsat och dels att ångledningen skall vara tillgänglig för avtappning av kondensvatten. Dessutom måste ångledningen förses med s.k. lyror för att utjämna expansionen av rören.

Vid korsningen med riksväg 44 måste ju dock ledningssystemet passera under mark, vilket kräver speciella anordningar med avseende på både säkerhet och åtkomlighet. Inom samma område har reserverats utrymme för en planskild gång- och cykeltunnel.

Omhändertagandet av dagvatten kommer att ske lokalt genom infiltration i marken. En del av dagvattnet kommer eventuellt att ledas till den planerade våtmarken.

Beskrivningen upprättad i juli 2000, reviderad i september 2000

Miljö och byggförvaltningen

Del av Västerby 1:281 m fl fastigheter Götene tätort, Götene kommun DETALJPLAN

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

BAKGRUND OCH INNEHÅLL

I en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) skall analyseras de miljömässiga följderna av en förändring av pågående markanvändning, t.ex. vid en nyetablering av industriell verksamhet.

Miljökonsekvensbeskrivningen skall redovisa de väntade följderna samt vilka åtgärder som kommer att vidtas för att eliminera eller minska negativa miljöeffekter.

Denna beskrivning utgör en översiktlig redovisning av de miljökonsekvenser som kan förväntas i samband med genomförandet av detaljplanen för energicentralen, våtmarken, väganslutningen samt därmed sammanhängande anordningar. Beskrivningen är upprättad med utgångspunkt från kända uppgifter på lokal nivå. Delar av beskrivningen är hämtade från den miljökonsekvensbeskrivning som upprättats i samband med förprojekteringen av energicentralen.

Flera av de frågor som behandlas i denna beskrivning tas också upp i beskrivningen till detaljplanen.

Miljökonsekvensbeskrivningen omfattar följande rubriker:

- Val av plats för planerade anläggningar
- Mark och naturmiljö
- Kulturmiljö
- Landskapsbild
- Föroreningar och buller
- Trafik
- Risker
- Nollalternativet, d.v.s. konsekvenserna av att avstå från att genomföra det beskrivna projektet.

VAL AV PLATS FÖR PLANERADE ANLÄGGNINGAR

Det viktigaste skälet att uppföra den nya energicentralen var att kunna producera och leverera ånga till Arla. Ånga inte kan transporteras i långa kulvertar, vilket gjorde det nödvändigt att finna en lämplig plats inom högst en kilometers avstånd från Arlas anläggning.

Alla teoretiskt tänkbara platser söder om riksväg 44 ligger praktiskt taget mitt i tätortsbebyggelsen. Buller och utsläpp från energicentralen jämte transporter till densamma skulle på ett negativt sätt påverka befintlig bebyggelse och befintligt trafiknät.

Den valda platsen norr om riksväg 44 ligger cirka 350 meter från närmaste in-

dustribyggnad och cirka 520 meter från närmast belägna bostadshus. I den förhärskande nordvästliga vindriktningen finns ingen bebyggelse på mindre än 600 meters avstånd. Dessutom får anläggningen visst stöd i terrängen av befintlig trädvegetation.

Den planerade våtmarken är avsedd att rena viss del av Arlas avloppsvatten, som för närvarande leds till kommunens reningsverk. Den valda platsen för våtmarken ligger naturligt placerad mellan Arla och reningsverket.

Med hänvisning till ovan angivna argument har några mera omfattande utredningar om alternativa placeringar inte gjorts.

MARK OCH NATURMILJÖ

Befintliga förhållanden

De planerade anläggningarna, energicentral och våtmark, skall placeras inom fastigheten Västerby 1:281 norr om riksväg 44.

Områdets nordöstra del består av ängsmark som är relativt plan med en mindre höjdrygg i öst-västlig riktning. Inom ängsmarken finns flera större lövträd, bland annat flera medelstora oxlar samt några ekar. Omedelbart norr och nordost om planområdet vidtar ett tätbevuxet barrskogsbestånd, som är ett ganska väl frekventerat strövområde.

Den sydvästra delen av området består av plan åkermark, som ligger ett par meter lägre än den intilliggande ängsmarken. I gränsen mellan de båda markslagen finns en äldre brukningsväg.

Marken där den nya anslutningsvägen skall ligga utgörs i huvudsak av åkermark.

Enligt en översiktlig geoteknisk undersökning består grunden överst av ett cirka 0,5 meter tjockt skikt av sandig mulljord eller mullhaltig sand. Härunder följer lera som via siltig eller grusig sand vilar på morän och/eller berg.

Mäktigheten hos jordlagren varierar relativt mycket. Längst i sydväst ligger de fasta jordlagren 5-8 meter under markytan. Jorddjupen minskar mot norr och nordost till 2-4 meter under mark. På vissa ställen finns berg i eller omedelbart under markytan.

Grundvattennivån har uppmätts till 0,8-2 meter under mark. Mätningen har skett under en period när grundvattenytan ligger på normal nivå. Man kan därför räkna med att vattennivån kan ligga både 0,5 meter högre och 0,5 meter lägre än de uppmätta värdena.

Marken är i huvudsak plan där förekomst av lera har konstaterats. Detta innebär att marken är stabil och ej skredbenägen under nuvarande förhållanden. Vid belastning i form av byggnader eller grundvattensänkning kan dock risken för sättningar inte uteslutas.

Frånsett förekomsten av lera är grundförhållandena goda. Bebyggelse inom partier med lös lera förutsätts bli grundlagd till fasta bottenlager genom pålning.

Konsekvenser av förslaget

Genomförandet av planförslaget medför att mark tas i anspråk för bebyggelse och industriell verksamhet, för en våtmark samt för en ny väg.

Ängsmarken i nordost, där energicentralen skall placeras, utgörs av öppen terräng med endast enstaka träd. Floran är kvävegynnad och artfattig. Ingen värdefull växtlighet förstörs i samband med den planerade förändringen av pågående markanvändning.

Den planerade våtmarken på befintlig åkermark i områdets sydvästra del bedöms medföra ökade naturvärden jämfört med pågående markanvändning.

Den gamla brukningsvägen mellan ängs- och åkermarken skall behållas som gång- och cykelväg. Utmed vägen finns en värdefull torrängsflora som kommer att finnas kvar. I vägens närhet finns också träd och buskar (rönn, vide och en) som inte heller hotas av den förändrade markanvändningen.

Den nya anslutningsvägen bedöms inte innebära några negativa konsekvenser för naturmiljön.

Åtgärder

Större delen av de områden som inte skall tas i anspråk för bebyggelse eller anläggande av våtmark är i detaljplanen utlagda som skyddsområde. Befintliga träd kommer att finnas kvar. Viss nyplantering kan övervägas för att bilda mera sammanhängande trädgångar. Inom den del av området som skall bebyggas har en ek försetts med särskild skyddsbestämmelse.

Ytterligare behov av åtgärder för att förhindra oönskade konsekvenser för naturmiljön bedöms inte finnas.

KULTURMILJÖ

Befintliga förhållanden

Redan i planeringens inledande skede beslutades att göra en utredning om möjliga fornlämningar, vilket resulterade i att två boplatssytor utan synliga tecken ovan jord kunde avgränsas. Lämningarna har därefter blivit föremål för en arkeologisk förundersökning.

Den ena lämningen, som är belägen omkring åttio meter norr om riksväg 44 och väster om den f.d. järnvägsbanken, utgörs av en gårdstomt med avsatta kulturlager och även förhistoriska boplatslämningar.

Den andra lämningen ligger cirka 300 meter väster om den ovan nämnda boplatssytan och utgörs av en förhistorisk boplatssyta.

Länsstyrelsen har avgränsat de båda fyndplatserna. Inom de avgränsade områdena får inga markarbeten eller andra åtgärder vidtas som kan riskera att skada fornlämningarna.

Konsekvenser av förslaget

De åtgärder som redovisas i planförslaget bedöms inte innebära hot mot eller risker för de aktuella fornlämningarna.

Åtgärder

I detaljplanen har fornlämningarna avgränsats i enlighet med de i den arkeolo-

giska utredningen gjorda avgränsningarna, vilket garanterar att framtida förändringar i markanvändningen inte kommer att beröra de skyddade områdena.

LANDSKAPSBILD

Befintliga förhållanden

Huvuddelen av planområdet består av åker- och ängsmark. Stora markområden i både öster och väster utgörs också av åker. Inom ängsmarken finns flera större lövträd. Omedelbart norr om det planerade industriområdet vidtar ett tätbevuxet barrskogsbestånd.

Konsekvenser av förslaget

Den nya energicentralen kommer att placeras omkring 300 meter från riksväg 44 och cirka 100 meter väster om den f.d. järnvägsbanken. Anläggningen kommer att vara tydligt exponerad i det öppna landskapet, men har stöd i den befintliga skogsterrängen i norr och nordost. Med hänsyn till avståndet och den angränsande vegetationen bedöms inte det visuella intrycket varken från riksvägen eller länsväg 2727 bli alltför dominerande.

Den planerade våtmarken medför att tre eller fyra dammar anläggs. Vattenytor uppfattas vanligen som ett positivt inslag i landskapet, inte minst i trakter där mindre vattenytor är relativt ovanliga.

Åtgärder

Med detaljplanens föreslagna utformning bedöms inte att de planerade anläggningarna kommer att påtagligt skada landskapsbilden. Våtmarken kan till och med bedömas utgöra ett positivt tillskott.

Den befintliga skogsridån i norr är viktig som ett stöd i terrängen för den mer än tjugo meter höga byggnaden. Skogsområdet i fråga utgör också ett strövområde av visst värde och bör även därför bevaras. I skissförslaget till översiktsplan för närliggande mark har skogsområdet i fråga avsatts som naturmark, vars karaktär skall bibehållas.

FÖRORENINGAR OCH BULLER

Befintliga förhållanden

Nuvarande utsläppsmängder till luften från förbränningen vid befintliga anläggningar hos Arla och kommunens fjärrvärmecentral i kvarteret Mården har beräknats till cirka 38 500 ton per normalår, varav 99,6 procent utgörs av koldioxid. I den angivna mängden ingår även utsläpp från bränsletransporterna.

Bullret från de befintliga anläggningarna uppfyller naturvårdsverkets riktlinjer för industribuller. På grund av anläggningarnas lägen praktiskt taget mitt inne i bebyggelsen kan bullret ändå ibland upplevas som besvärande.

Konsekvenser av förslaget

I den planerade anläggningen har utsläppen till luften beräknats uppgå till omkring 12 900 ton per år, varav 99,3 procent koldioxid. Framtida utsläppsmängder begränsas alltså till cirka 33 procent av nuvarande mängder.

Bullret från den nya anläggningen kommer liksom från den befintliga centralen att uppfylla naturvårdsverkets riktlinjer. Genom den nya anläggningens läge betydligt längre från tätortsbebyggelsen begränsas dock de negativa effekterna av bullret.

Åtgärder

Inga ytterligare åtgärder har för närvarande bedömts nödvändiga för att begränsa konsekvenserna av utsläpp och buller.

TRAFIK

Befintliga förhållanden

Transporterna av olja, biobränsle och aska till och från det befintliga fjärrvärmeverket samt till och från Arla uppgår till totalt cirka 540 fordon per år eller 1,5 fordon per dygn. Av det angivna antalet utgör oljan 350 fordon och biobränslet 175 fordon. Transporterna belastar vägnätet i tätortens centrala delar.

Konsekvenser av förslaget

När den nya anläggningen tagits i bruk kommer det totala antalet leveranser av olja, biobränsle och aska att öka till i genomsnitt cirka 1 950 fordon per år eller fem fordon per dygn. Ökningen förklaras av att biobränsle är mera skrymmande än olja.

Nästan alla transporter kommer att ske till och från den nya energicentralen, och kommer alltså inte att belasta tätortens väg- och gatunät. Oljeleveranserna till Arla kommer att upphöra helt.

Åtgärder

Befintliga och planerade transportleder har kapacitet och trafiktålighet för de beräknade trafikmängderna. Konsekvenserna med avseende på trafikalstring är enbart positiva och kräver inga ytterligare åtgärder.

RISKER

Befintliga förhållanden

Den pågående verksamheten vid det befintliga fjärrvärmeverket samt vid Arlas panncentral medför vissa risker för brand och explosioner, läckage från oljecisterner och transporter samt trafikolyckor med farligt gods.

Konsekvenser av förslaget

Verksamheten vid det befintliga fjärrvärmeverket kommer tills vidare att fortsätta i oförändrad omfattning. Någon ökning av produktionen i den befintliga anläggningen avses inte att ske.

Den nya anläggningen medför att potentiella riskkällor flyttas till ett läge på betydande avstånd från befintlig bebyggelse.

Åtgärder

Den nya anläggningen kommer att förses med modern teknik avseende brand- och explosionsskydd samt läckage m.m.

Vid ianspråktagande av mark för ytterligare bebyggelse i närheten av den nya anläggningen måste åtgärder vidtas för att minska eller eliminera tänkbara risker.

NOLLALTERNATIVET

I en miljökonsekvensbeskrivning skall som nämnts i inledningen de miljömässiga följderna av en planerad exploatering beskrivas. I beskrivningen bör även redogöras för det s.k. nollalternativet, dvs konsekvenserna av att avstå från att uppföra den planerade energicentralen.

Att avstå från att genomföra projektet skulle innebära fortsatt starkt oljeberoende och medför på sikt ökade utsläpp av miljöfarliga ämnen, ökad trafik samt större risker för olyckor i samband med verksamheten. Projektet ligger i linje med de nationella målen för energipolitiken och har erhållit statligt stöd för att kunna genomföras.

Att avstå från att anlägga den planerade våtmarken skulle bidra till att öka belastningen på kommunens reningsverk, vilket ur miljösynpunkt inte är önskvärt.

Med hänsyn till ovan beskrivna konsekvenser har nollalternativet därför inte närmare övervägts.

Beskrivningen upprättad i juli 2000, reviderad i september 2000

Miljö- och byggförvaltningen

Del av Västerby 1:281 m fl fastigheter Götene tätort, Götene kommun DETALJPLAN

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Tidsplan för planerade åtgärder

Både energicentralen och våtmarken skall vara klara att tas i bruk före utgången av år 2001. Tidsplanen sammanhänger med villkoren för erhållande av de statliga investeringsbidragen.

Den relativt snäva tidsplanen medför att miljöprövningen samt detaljplaneringen och bygglovprövningen måste ske med skyndsamhet. För närvarande (juli 2000) är miljötillståndet under handläggning inom länsstyrelsen. Handläggningen av detaljplanen samt bygglovprövningen kommer att ske parallellt under sommaren och hösten 2000.

För den planerade gång- och cykeltunneln under riksväg 44 finns ännu ingen tidsplan fastlagd.

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid har bestämts till femton år, vilket är den längsta genomförandetid lagstiftningen medger.

Under genomförandetiden får detaljplanen inte upphävas eller ändras utan berörda fastighetsägares medgivande. Om så ändå sker, kan kommunen bli skyldig att utge ersättning för t.ex. minskad eller förlorad byggrätt.

Efter genomförandetidens utgång fortsätter detaljplanen att gälla tills den ändras eller upphävs.

Huvudmannaskap och genomförandeansvar

Kommunen är huvudman för de allmänna platser som ingår i detaljplanen. Kommunen har därmed ansvaret för anläggande, drift och underhåll av den i planen ingående gatumarken, gång- och cykelvägen, den blivande tunneln under riksväg 44 samt skyddsområdet mellan huvudgatan och industrikvarteret.

Kommunen har också anläggnings-, drifts- och underhållsansvar för allmänna vatten- och avloppsledningar. Ledningar för ånga och hetvatten samt el- och telekablar omfattas inte av det kommunala ansvaret. Anläggandet av de olika ledningssystemen kommer att ske i samverkan mellan de olika huvudmännen.

Den planerade energicentralen kommer att uppföras och drivas av Vattenfall AB. Avtal har träffats med fastighetsägaren Arla om markupplåtelsen samt med Arla och Götene Värmeproduktion AB angående leveranser av ånga och hetvatten.

Genomförandeansvaret för den planerade våtmarken åvilar Arla, liksom skötseln av skyddsområdet inom industrikvarteret.

Genomförandet av detaljplanen kan eventuellt påverka befintliga fornlämningar inom planområdet. Länsstyrelsens tillstånd krävs för att göra utredningar i samband härmed. Kommunen ansvarar för att erforderliga tillstånd inhämtas.

Vägverket är väghållare för riksväg 44 och länsväg 2727.

Fastighetsfrågor

Kommunen avser att förvärva den del av fastigheten Götene 2:2 som behövs för att kunna anlägga den planerade huvudgatan fram till industrikvarteret. Köpeavtal är under upprättande.

En mindre del av fastigheten Götene 2:2 är belägen inom industrikvarterets sydöstra del närmast den f.d. järnvägsbanken. Markområdet avses att tillföras Arlas fastighet Västerby 1:281 genom fastighetsreglering.

Bildande av särskilda fastigheter för energicentralen och våtmarken är f.n. ej aktuellt.

Beskrivningen upprättad i juli 2000, reviderad i september 2000

Miljö- och byggförvaltningen

Del av Västerby 1:281 m fl fastigheter Götene tätort, Götene kommun DETALJPLAN

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Inledande samråd

Samrådsförfarandet inleddes med ett allmänt informations- och samrådsmöte den 23 september 1999. Mötet utgjorde ett led i det s.k. "tidiga samråd" som skall genomföras vid beredning av ärenden som kräver tillstånd enligt miljöbalken.

Inbjudan till mötet skedde genom annonsering i ortspressen samt i brev till direkt berörda sakägare.

Vid mötet redogjordes för huvuddragen i de planerade verksamheterna och de förväntade konsekvenserna med avseende på natur-, landskaps-, trafik- och bullermiljö m.m. Vidare lämnades en redogörelse för den formella hanteringen av ärendet med miljöprövning samt upprättande av detaljplan. Inga invändningar mot de planerade åtgärderna framfördes.

Under arbetets gång har även flera informella samrådsmöten hållits med länsstyrelsen, både avseende miljöprövningen och detaljplanens utformning.

Samrådsremiss

Ett förslag till detaljplan (samrådshandling, daterad juli 2000) har under tiden 31 juli – 31 augusti 2000 varit föremål för en s.k. samrådsutställning. Kungörelse om utställningen var införd i ortspressen den 28 juli och den 9 augusti 2000.

Förslaget har under samrådstiden remitterats till kommunala styrelser och nämnder, länsstyrelsen, vägverket, Västergötlands museum samt lantmäteriet. Naturskyddsföreningen, el- och teleföretag samt berörda markägare har också beretts tillfälle att yttra sig.

Under samrådsskedet har följande yttranden inkommit:

Kommunstyrelsen (beslut 2000-08-29): Ingen erinran.

Barn- och ungdomsnämnden (yttrande 2000-08-23): Ingen erinran. Nämnden påpekar vikten av att de kulturhistoriska miljöerna förblir intakta. Man ser också mycket positivt på förslaget att anlägga en gång- och cykeltunnel under riksväg 44, för att öka tillgängligheten till skogsområdena norr om vägen.

Socialnämnden (beslut 2000-08-23): Ingen erinran.

Tekniska nämnden (beslut 2000-08-29): Det vore lämpligt att den föreslagna gång- och cykeltunneln under riksvägen byggdes i samband med energicentralens ledningsdragning. Eventuella transporter på den f.d. järnvägsbanken i samband med byggandet av energicentralen måste ta hänsyn till befintliga huvudledningar för vatten. Vid korsningen mellan industrigatan och gång- och cykelvägen på järnvägsbanken bör åtgärder för fartdämpning vidtas.

Handikapprådets referensgrupp (yttrande 2000-08-29): Referensgruppen ställer sig positiv till energicentralens placering utanför tätorten, vilket kommer att minska belastningen på tätortens gatunät. Man förordar att den föreslagna gång- och cykeltunneln under riksvägen kommer till stånd samt att ett väl synligt och markerat övergångsställe anordnas där industrigatan korsar gång- och cykelvägen på den f.d. järnvägsbanken. Slutligen påpekas att man i samband med byggandet av tunneln skall beakta framkomligheten för rörelsehindrade.

Länsstyrelsen (samrådsyttrande 2000-08-31): Planen bedöms inte bli prövad av länsstyrelsen med stöd av grunderna för ingripande enligt 12 kap plan- och bygglagen. Ställningstagandet bygger på att riksintresset för riksväg 44 ej hotas, miljö kvalitetsnormerna enligt miljöbalken tillgodoses, liksom frågor rörande hälsa och säkerhet.

Med avseende på tillämpningen av plan- och bygglagen lämnar länsstyrelsen följande synpunkter:

Rörledningarna mellan energicentralen och tätorten bedöms bli ett främmande inslag i landskapsbilden. Det föreslås att rören läggs så nära marken som möjligt och att höjden regleras i planbestämmelserna.

Avgränsningen av våtmarken ses som en yttre ram för anordnandet av dammar. Konsekvenserna för mark, vatten och berörda fornlämningar måste under den fortsatta projekteringen diskuteras i samverkan med länsstyrelsens miljöskydds- och kulturmiljöenheter. Det kan bli svårt att tillgodose kraven på både kulturhistorisk hänsyn och en god energistruktur. Det kan bli nödvändigt att ytterligare undersöka de berörda lämningarna och eventuellt ta bort dem.

De nya rörledningarna utmed den f.d. järnvägsbanken, anslutningen av den gamla bruksvägen till gång- och cykelvägen på järnvägsbanken samt kulverten jämte gång- och cykeltunneln under riksväg 44 kommer att påverka den östra fornlämningen. Ytterligare arkeologiska undersökningar torde vara nödvändiga.

De reserverade markytorna runt fornlämningarna får inte jämföras med skyddsområden. Beteckningen föreslås ändras från "skyddsområde för fornlämning" till enbart "fornlämning".

Länsstyrelsen anser i likhet med vägverket (se nedan) att utfartsförbud behövs mot riksvägen.

De risker som redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen föranleder att kommunens riskanalys behöver ses över.

Kommentar: Kulvertledningarna är f.n. under projektering. Ledningarnas läge i både plan och höjd är ännu ej helt bestämt. Med anledning härav har det ansetts mindre lämpligt att i detta skede reglera läget i detaljplanen. I takt med att projekteringen fortskrider kommer samråd att ske med länsstyrelsen, med syfte att finna en lösning som tillgodoser både de estetiska och kulturhistoriska intressena. Projekteringen av våtmarken kommer också att ske i samråd med länsstyrelsen.

Genomförandebeskrivningen har kompletterats med att länsstyrelsens tillstånd kan komma att krävas för att undersöka och eventuellt ta bort fornlämningar.

Beteckningen på fornlämningsområdena har ändrats enligt länsstyrelsens förslag.

Vägverket (yttrande 2000-08-18): Kvarterslinjen utmed riksväg 44 bör beläggas med förbud mot utfart. Den befintliga brukningsvägen (betecknad med x) bör anslutas till den nord-sydliga gång- och cykelvägen i en och samma punkt. I övrigt ingen erinran.

Kommentar: Kvartersgränsen har belagts med utfartsförbud, i enlighet med vägverkets synpunkter. Anslutningen mellan gångvägarna skall utföras så som vägverket föreslår.

Västergötlands museum (yttrande 2000-08-28): Den västra fornlämningen avses att till stora delar omslutas av en våtmark. Den höjd där fornlämningen ligger kommer alltså att kvarligga som en ö, som på tre sidor är omgiven av vatten. Landskapsbilden kommer därmed att kraftigt förändras på ett sätt som minskar fornlämningens upplevelsevärde. Denna inkorporering av fornlämningen i området bedöms inte vara lämplig.

Museet påpekar också att kulvertarna i eller intill den f.d. järnvägsbanken kan påverka den östra fornlämningen. Om så blir fallet kommer ytterligare arkeologiska utredningar att krävas.

Kommentar: Se kommentaren till länsstyrelsens yttrande.

Telia (yttrande 2000-08-17): Ingen erinran.

Birka Nät AB (yttrande 2000-08-31): Ingen erinran.

Götene-Kinneulle Naturskyddsförening (yttrande 2000-08-31): Föreningen anser det positivt att planförslagets genomförande medför att oljeberoendet och utsläppen minskar. Man anför vissa farhågor för att kulvertledningarna kan bli ett störande inslag i miljön, men hoppas att det går att undvika.

Utförda revideringar

De yttranden som inkommit under remisstiden har föranlett följande kompletteringar och revideringar av planförslaget:

- Beteckningen på fornlämningsområdena har ändrats från ”skyddsområde för fornlämning” till enbart ”fornlämning”.
- Kvartersgränsen mot riksväg 44 har belagts med förbud mot utfart.
- Genomförandebeskrivningen har kompletterats med avseende på hanteringen av ärenden rörande undersökning och eventuellt borttagande av fornlämningar.
- Dessutom har den planerade industrigatan försetts med gatuhöjder samt en mindre modifiering av dess anslutning till länsväg 2727. Smärre redaktionella korrigeringar av texten har också gjorts.

Redogörelsen upprättad i september 2000

Miljö- och byggförvaltningen

Del av Västerby 1:281 m fl fastigheter Götene tätort, Götene kommun DETALJPLAN

UTLÅTANDE över synpunkter framförda under utställningen

Förfarandet

Ett förslag till detaljplan (utställningshandling, upprättad i juli 2000 och reviderad i september 2000) har under tiden 25 september – 16 oktober 2000 varit utställt för granskning. Kungörelse om utställningen var införd i ortspressen 13 september 2000. Samtliga berörda sakägare har också fått personliga underrättelser om utställningen.

Under utställningstiden har följande yttranden inkommit:

Vägverket (yttrande 2000-10-02): Utfartsförbudet mot riksväg 44 bör förlängas cirka 30 meter åt öster fram till den planerade gång- och cykeltunneln.

Birka Energi (yttrande 2000-09-25): Ingen erinran.

Kommentarer

På den sträcka utmed riksväg 44 där vägverket föreslår utökat utfartsförbud utmynnar en brukningsväg för pågående jordbruk. Trafiken på brukningsvägen kan inte anslutas till gång- och cykelvägen på den f.d. järnvägsbanken, med hänsyn till både kurvradier och lutningar. Någon utökning av tidigare förslaget utfartsförbud har därför inte gjorts.

Planförslaget föreslås bli fört till antagande utan ytterligare revideringar eller kompletteringar.

Övriga upplysningar

Västergötlands museum anförde i sitt yttrande 2000-08-28 (se sidan 17) att ytterligare arkeologisk undersökning av den östra fornlämningen kan komma att krävas. Länsstyrelsen har i beslut 2000-10-11 lämnat tillstånd till undersökningen samt till att påträffade lämningar får tas bort.

Undersökningen och borttagandet av lämningarna har utförts. Rapport om utfört arbete har ännu ej presenterats.

Oktober 2000

Miljö- och byggförvaltningen